

ELMA YETİŞTİRİCİLİĞİ

İKLİM İSTEĞİ

Yeni kurulacak bir elma bahçesinin yakın civarında yıllardan beri başarı ile yetiştiricilik yapılıyorsa iklim yönünden bir risk yoktur. Bunun aksi ise yetiştiricilik yönünden bir ihtardır.

Elma tipik bir serin iklim bitkisidir. Kış aylarında -30°C 'ye kadar dayanabilen bir gövdesi ve -20°C 'ye kadar dayanabilen ince dal yapısına sahiptir. Ticari amaçlı yetiştiricilikte en önemli amaç her yıl düzenli ürün almaktır. Yetiştiriciliği tehdit eden en önemli faktör ilkbaharın donlarıdır.

İlkbahar donlarının olduğu yerlerde ticari bahçe kurulması tavsiye edilmez. İlkbahar donlarının etkili olduğu alanlar, etrafına göre çukur ve rüzgar sirkülasyonunu olmadığı veya yetersiz olduğu alanlardır. Bu nedenle; vadi tabanları, düz fakat etrafına göre çukurda kalan alanlar, etrafının sık ve yüksek ağaçlarla çevrili olduğu, rüzgar sirkülasyonuna imkan vermeyen alanlar risklidir.

Elma, ağaçları yapraklarını döktüğü Kasım ayından itibaren kış dinlenmesine girerler.

Elma kış dinlenmesine en fazla ihtiyaç duyan meyve türüdür. Üşüme isteği yaklaşık 1200 - 1300 saattir. Soğuklama yetersiz olursa çiçeklerin bir kısmı ölür. Diğerlerinin açılması geç yada düzensiz olur. Bu da dölllenme yetersizliğine ve çiçek dökümlerine sebep olur.

Yüksek yaz sıcaklıklarından hoşlanmayan elma ağaçlarında sıcaklığın normalin üstüne çıkması ile gelişme yavaşlar yada durur.

TOPRAK İSTEĞİ

Elma genellikle bir çok tipinde yetiştirilebilir. Ancak, elma yetiştiriciliği için en uygun topraklar; PH' sı 6.0-6.5 ve içerisinde normal kireci ve yeteri kadar humus ve nemi bulunan, tınlı, tınlı-kumlu geçirgen ve drene edilmiş topraklardır.

SEYRELTME

Bakımlı bir meyve bahçesinde hava şartları da iyi gittiği zaman meyve yükü fazla olur. Çiçek ve meyve seyreltmesi dışında budama ile çiçek gözlerinin bir kısmı atıldığı için dolaylı bir meyve seyreltmesi yöntemidir. Meyve seyreltme; meyve iriliği, meyve rengi ve kalitesine etki yapar. Elle seyreltmede her huzmede bulunan 5 çiçeğin ortada bulunan kral meyve dışındakilerin tümü kopartılır. Ancak çok kuvvetli vejetatif gelişme

gösteren Starking Delicious, Golden Delicious Mutsu gibi elmalarda , huzmede bir yerine iki meyve bırakılabilir. Ancak Starkrimson delicious ve Starkspur Golden Delicious gibi yarı bodur çeşitlerde bir huzmede birden çok meyve bırakılmaz.

DİKİM PLANLAMASI VE UYGULAMA

İklim ve toprak şartlarının irdelenmesinden sonra, belirlenen alanda elma bahçesi kurulmasına karar verilirse uygulamaya geçmeden önce kağıt üzerinde planlama yapılır. Planlama kapsamında;

- 1- Dikim yapılacak arazinin krokisi ve bu kroki içinde su kaynağının yeri
- 2- Su kaynağının yerine ve pozisyonuna göre arazinin genel meyil şekli ve düzeyi, tesviye gereği tesviye alanları ve noktaları.
- 3- Su kaynağının yerine ve arazinin konumuna göre uygun sulama istikametlerine uygun dikim istikametleri,
- 4- Dikim istikametlerine uygun dikim şekilleri (kare, dikdörtgen, satranç kontur, üçgen)
- 5- Dikilecek kültür çeşidine, anaç karakterine göre verilecek aralık ve mesafelerin tespiti ve ana çeşitler ile dölleyici çeşitlerin dağılım yerleri bu plan içinde gösterilmeli ve işaretlenmelidir.

- 6- Yabani anaç üzerine aşılı klasik çeşitlerde dikim mesafesi ; 7X 7, 8X8 m dir.
- 7- Çöğür anacına aşılı Yarı Bodur Çeşitlerde (Spur tiplerde) ; toprağın kuvvetine göre 6 X 3, 5 X 3, 4 X 3 m2 dir.
- 8- Çok bodur vejetatif anaç olan M-9 anacı üzerine aşılı standart çeşitlerde dikim mesafesi ; 1.5 X 3 2 X 3 m' dir.
- 9- Yarı bodur vejetatif anaç MM 106 üzerine standart çeşitler aşılınca 4 X 5 veya 4 X 6 m'dir.
- 10- MM 106 üzerine spur çeşitler aşılınca dikim mesafesi 2 X 4 m' dir.

DİKİM

Fidan dikiminde birkaç hafta önce fidan dikim çukurları 60 cm derinlik ve 60 cm genişlikte açılmalı, çukurdan çıkan alt ve üst toprak çukur kenarına ayrı ayrı yığılmalıdır. Üstten çıkan toprak 1/2 oranında yanmış ahır gübresi ile karıştırılarak, çukurun yarısına kadar doldurulur. Geri kalan kısım 5-6 kürek iyi yanmış hayvan gübresi ile karıştırılarak fidan dikim zamanına kadar muhafaza edilir.

Fidanın dikiminden önce saçak traşı yapılmalıdır. Kök budamasında yara almış saçakların sağlam noktasından kesilmesi aşırı uzamış kök ve saçakların dikim

çukuruna rahat oturacak şekilde kısaltılmalıdır. Dikim derinliği için en önemli ölçü, fidan aşu noktasının üst toprak yüzeyinden 4 parmak kadar yukarıda olması gerekir. Bu ölçülere göre , çukurun fidan dikim derinliği ayarlanır. Fidanın oturtulduğu saçak bölgesinden itibaren toprağın üst yüzeyine kadar daha önce hazırlanmış (harç-toprak) karışımı ile doldurulur. Dikim esnasında çukura atılan birkaç kürek topraktan sonra el veya ayakla hafifçe bastırılarak toprak oturtulur. Dikimi tamamlanan fidana can suyu verilir.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Elma Yetiştiriciliği

Necdet ERYILMAZ
Ziraat Yüksek Mühendisi

No: M/16

2005